

впроваджені в 30-х роках практики штучного зближення української мови з російською і відверто означив її як свідоме калічення української лексики.

З другої половини 60-х років І. Світличний починає укладати словник синонімів, – цю працю він вважав головною справою свого життя. У картотеці укладача було кілька десятків тисяч карток попередньо систематизованого матеріалу, а деякі лексичні гнізда налічували навіть понад сто синонімів. Немає сумніву в тому, що, якби не важка хвороба і передчасна смерть, І. Світличний завершив свій словник, і українське мовознавство збагатилось б надзвичайно цінним зібранням української лексики. Цей великий подвижницький труд потребує спеціального дослідження, доопрацювання й видання словника, як це не раз бувало в історії словникарства.

Таким чином, у рухові опорі української інтелігенції 60 – 70-х років боротьба за права української мови як основи національного життя становила невід’ємну частину правозахисної діяльності. Ця боротьба провадилася і проти зовнішньої русифікації, що виявлялась у звуженні суспільних функцій української мови, і проти спланованого втручання у її внутрішньомовний розвиток, за збереження її лексичного багатства і самобутності.

Бучовський Р.
НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ США ТА УКРАЇНИ

Армія посідає визначне місце в кожній суверенній державі. Кожна з цих армій має свої характерні особливості, які проявляються не лише на структурному та організаційному рівні, а на мовному рівні військовослужбовців різних країн, особливо у сфері військового документування і сленгі. При передачі реалій, характерних для військового формування певної країни, іншою мовою можливе викривлення змісту цих реалій, що є неприпустимим для військового перекладу.

Актуальність теми дослідження зумовлена значною кількістю військових реалій армій США та України, які викликають труднощі при їх розумінні і перекладі, а також постійною зміною словникового запасу військовослужбовців у зв'язку з технічним прогресом, реформуванням військ, виникненням нових сленгізмів.

Мета роботи полягає у тому, щоб показати особливості, характерні лексиці військовослужбовців США та України, та визначити способи їх передачі українською мовою.

Для досягнення мети необхідно розв'язати такі **завдання**:

- 1) виокремити групи військової лексики;
- 2) виокремити групи військових термінів, які викликають труднощі перекладу
- 3) визначити особливості передачі американських військових термінів українською мовою.

Об'єктом дослідження є військова лексика, що використовується на позначення реалій армії США та України.

Предмет – способи передачі цих реалій українською мовою.

Військову лексику прийнято поділяти на три основні групи:

- військову термінологію, що позначає поняття, які пов'язані безпосередньо з військовою справою, збройними силами, способами ведення збройної боротьби і т. д.;
- військово-технічну термінологію, яка включає науково-технічні терміни;
- емоційно-забарвлену військову лексику (сленг), представлену словами та сполученнями, які часто вживаються в основному в усній розмовній мові військовослужбовців і є фактично стилістичними синонімами відповідних військових термінів .

З точки зору труднощів розуміння і перекладу військові терміни, на думку науковців, можна розподілити на три групи:

1. Терміни, що позначають іноземні реалії, ідентичні українським, наприклад: *system of collective security* (англ.) – *система колективної безпеки* (укр.); *in security* (англ.) – *у безпеці* (укр.).

2. В якості еквівалента використовується український термін, форма якого не пов'язана з формою англійського терміна, наприклад: *platoon* (англ.) – *взвод* (укр.); *company* (англ.) – *рота* (укр.); *fighter* (англ.) – *винищувач* (укр.).

3. Багатокомпонентний англійський термін, що складається з декількох слів, перекладається українським терміном, компоненти якого збігаються за формою і значенням з відповідними компонентами англійського терміна, наприклад: *antitank artillery* (англ.) – *протитанкова артилерія* (укр.); *atomic bomb* (англ.) – *атомна бомба* (укр.).

Отже, виокремлено три групи військової лексики: військову термінологію, військово-технічну термінологію, емоційно-забарвлену військову лексику (сленг). Труднощі перекладання викликають такі терміни, що позначають іноземні реалії, ідентичні українським, український термін, форма якого не пов'язана з формою англійського терміна, багатокомпонентний англійський термін, що складається з декількох слів, перекладається українським терміном, компоненти якого збігаються за формою і значенням з відповідними компонентами англійського терміна.